

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Despre cunoașterea rațională a lui Dumnezeu

Dumnezeu a fost, este și va rămâne întotdeauna pentru om supremul *de cunoscut*, un obiect-subiect al cunoașterii care nu se epuizează niciodată, un *de cunoscut* care nu doar că dorește să fie cunoscut, dar îi oferă cunoscătorului posibilitatea de a-L cunoaște și îi potenzează puterile de cunoaștere în acest scop. Cunoașterea epectatică, adică o cunoaștere care presupune o mișcare ascendentă, un permanent progres, este realitatea spre care aspiră omul religios. Dumnezeu ne atrage mereu mai sus în cunoaștere, dar și în schimbarea vieții, fără să oprească înălțarea noastră. El este Absolutul, Supremul, fără de sfârșit și inepuizabil în atracția exercitată asupra noastră.

Cunoașterea lui Dumnezeu a însemnat pentru om suprema provocare, nevoia cunoașterii reprezentând o constantă a preocupărilor sale. De aceea, religiile lumii sunt tot atâtea încercări de explicitare a raporturilor dintre divinitate și om (religia provine de la *religio*, *religare* = a lega, a uni), a lui Dumnezeu aflat în căutarea omului și a omului aflat în căutarea lui Dumnezeu, dar și în acest din urmă caz omul nefiind lipsit de ajutorul, de însoțirea lui Dumnezeu. Doar că aici Revelația supranaturală ne mai dublând Revelația naturală s-au produs grave întunecări ale credinței naturale în Dumnezeu, ajungându-se la idei neclare despre Dumnezeu, situații în care de foarte multe ori se făcea confuzie între El și natură (Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Vol. 1, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996, p. 23).

Actul descoperirii lui Dumnezeu este condiția sine-qua-non a cunoașterii Sale, cel puțin în religiile monoteiste revelate. Omul se angajează în această cunoaștere doar ca urmare a unui act revelațional precedent.

Îl poate cunoaște omul pe Dumnezeu? În ce măsură putem vorbi despre cunoașterea lui Dumnezeu? Cât de eficientă poate fi rațiunea în procesul cunoașterii lui Dumnezeu? Iată tot atâtea întrebări la care religiile lumii au oferit de-a lungul timpului un răspuns. Despre raportul dintre rațiune și credință s-a discutat îndelung, despre faptul că lumea întreagă devine un spațiu al dialogului dintre creatură și Creator a vorbit Sfântul Apostol Pavel în Epistola către Romani: „Cele nevăzute ale lui se văd de la facerea lui, înțelegându-se din fapte, adică veșnica Lui putere și dumnezeire” (Romani 1, 20) sau psalmistul

David cu multe secole înainte: „Cerurile spun slava lui Dumnezeu și facerea mâinilor Lui o vestește tăria” (Psalmul 18, 1).

În lucrarea intitulată *Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr* romanțierul, criticul literar, eseistul, teologul laic și apologetul creștin C.S. Lewis își începe pledoaria cu reliefaarea rolului rațiunii în cunoașterea lui Dumnezeu. În contextul logicii diabolice total inversate din punct de vedere axiologic, al unei morale pe dos, care îi spune binelui rău și răului bine, „diavolul bătrân” îl sfătuiește pe cel mai tânăr să nu mizeze pe faptul că „raționamentul ar fi în stare să-l ferească (pe tânărul pe care-l „avea în grijă”, adică pe care îl ispitesc n.n.) de strânsora Dușmanului (adică a lui Dumnezeu, n.n.)” (C.S. Lewis, *Sfaturile unui diavol bătrân către unul mai tânăr*, Trad. de Sorana Corneanu, Editura Humanitas, București, 2017, p. 13).

Autorul sugerează faptul că armele de ispitire ale diavolului s-au schimbat de-a lungul timpului, astfel încât „jargonul, și nu raționamentul, e cel mai bun aliat al tău dacă vrei să-l ții departe de Biserică. Nu-ți pierde vremea încercând să-l faci să creadă că materialismul este adevărat!... Problema cu raționamentul e că mută toată lupta pe teritoriul Dușmanului. Argumente are și el... Din chiar momentul în care pui la bătaie argumente, îi și trezești pacientului rațiunea; iar odată trezit, cine știe la ce se poate ajunge?” (C.S. Lewis, *Sfaturile unui diavol bătrân...*, pp. 13-14). Raportul dintre rațiune și credință în viziunea lui C.S. Lewis este unul de tipul „et” („și” - „și”), nu de tipul „aut” - „aut” („sau” - „sau”). Sfatul diavolului bătrân către cel tânăr era că atenția omului ar trebui orientată spre șuvoiul experiențelor imediate ale simțurilor și nu spre chestiunile universale, care îl pot conduce pe om către Dumnezeu. Odată eliberat din concretul lumii materiale marcată de schimbare și transformare, menită a-l ține captiv pe om, raționamentul uman poate urca pe scara rațiunilor lucrurilor către Rațiunea supremă, Logosul divin.

Nici științele adevărate nu pot fi folosite pentru ispitirea omului, după C.S. Lewis, care pune în gura diavolului bătrân următoarele cuvinte: „Mai presus de toate, nu încerca să folosești știința (vreau să zic științele adevărate) ca instrument împotriva creștinismului.

Continuare în pagina 2

Pr. Caius CUȚARU

PREDICA

Crucea este pecetluirea iubirii reciproce dintre Dumnezeu și om Duminica a III-a din Postului Mare – a Sfintei Cruci

„În vremea aceea, chemând Iisus la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere.” (Marcu 8, 34-38; 9,1)

Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui său cu sfinții îngeri. (Marcu 8, 38)

Aceste cuvinte pe care le-a rostit Mântuitorul, ar trebui să fie scrise cu litere mari pretutindeni pe unde aleargă și se ostenesc oamenii purtați de vârtejul acestei lumi. Privirile ar trebui să ne fie ațintite la Sfânta Cruce, la Dumnezeu Omul care s-a răstignit pe ea pentru ca astfel neamul omenesc să fie izbăvit din robia morții în care geme. Pe Sfânta Cruce, atârând între cer și pământ, Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu și-a dovedit pe deplin Dumnezeuirea Sa. Iată de ce socotesc că înțelept lucru este să aprofundăm astăzi învățătura cu privire la importanta Sfintei Cruci în credința ortodoxă.

Duminica a III-a din Postul Sfințelor Paști este închinată Sfintei Cruci și a fost așezată la mijlocul postului pentru a-i întări duhoynicește pe credincioși în călătoria lor spre Înviere.

Sfânta Evanghelie începe prin chemarea Mântuitorului la lepădarea de sine și la urmarea Crucii Sale. De fapt, toate duminicile sunt ale Crucii, deoarece Crucea însăși aparține duminicii. Este parte intrinsecă a ei, după cuvântul imnic: „Învierea lui Hristos văzând să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus... Crucii Tale ne închinăm Hristoase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o slăvim”.

Crucea este mireasa iar duminica este ospățul, bucuria nunții; bucuria mirelui de mireasă, a miresei de mire și a tuturor de toți. La nunta Mântuitorului Hristos, toți nuntașii, bărbați și femei, sunt chemați pentru a fi mădulare ale Bisericii.

Crucea este destinul luminos al vieții creștinului deoarece este nedespărțită de Învierea Sa: „Crucii Tale ne închinăm Hris-

toase și Sfântă Învierea Ta o lăudăm și o mărim” (Tropar).

Crucea este singura care pune capăt „fatalității” răului și morții, și este „curșa” în care a fost atras „stăpânitorul acestei lumi”, care nu poate să treacă dincolo de Golgota, întrucât dincolo este Învierea Lui Hristos, care ne dăruiește entuziasmul să strigăm în noaptea pascală împreună cu Sfântul Apostol Pavel și cu Sfântul Ioan Gură de Aur: „Moartea a fost înghițită de biruință. Unde-ți este, moarte, biruința ta? Unde-ți este, moarte, boldul tău?” (I Corinteni 15, 54-55); „A înviat Hristos și moarte nu mai este”.

Sfântul Ioan Gura de Aur: „Crucea nu mai este motiv de doliu și de posturi, ci de veselie și bucurie. Oare nu Crucea a distrus păcatul și a curățat tot pământul; a deschis porțile cerului; a așezat iubirea în locul urii; a readus pe om în Cer; a făcut ca firea umană să stea de-a dreapta tronului ceresc și a umplut pe fiii lui Adam de nenumărate binefaceri?”

Trecutul istoric al omenirii ne vorbește destul de clar că 300 de ani, cei mai cruzi împărați păgâni i-au persecutat pe ucenicii lui Iisus (pe creștini), voind să înăbușe credința în El, dar tot mai mult se aprindea flacăra; avem atâtea documente care ne istorisesc și ne prezintă cruzimea și răutatea îndreptate de acești conducători împotriva creștinilor.

Dar după 2000 de ani, chiar și azi, sunt o bună parte dintre noi care nu-L cunosc, nu cred și chiar se luptă împotriva Lui așa cum s-au luptat în toate veacurile cu Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos.

Puteți să observați cu toții în lume care sunt roadele necredinței, că au început cam de mult să se arate, și pe zi ce trece se înmulțesc aceste roade ale necredinței în Dumnezeu.

Continuare în pagina 2

Pr. Bogdan ONET

Din sumar

► Temeiuri biblice neotestamentare cu privire la oficierea Sfințelor Taine și ierurgii bisericești
pagina 3, Pr. Sorin Cosma

► Știri
pagina 4

Eu sunt ușa: de va intra cineva prin Mine...

Urmare din pagina 1

Sunt unii care nu cred că există Dumnezeu dar cu gura îl înjură pomenindu-L mereu. Deci, dacă nu cred, de ce îl înjură, de ce atâta luptă împotriva a ceea ce nu există? Nu vedeți gheara diavolului, cum lucrează el din umbră?

Ce înseamnă apoi atâtea divorțuri, atâtea crime, atâtea furturi, atâtea trădători, atâtea răutate în lume și multe altele, decât roade ale necredinței în Dumnezeu?! Așa cum a spus Domnul Hristos: la vremea de apoi se va răci credința și oamenii se vor vinde unii pe alții, se vor urî unii pe alții, se vor omorî frate pe frate, și nu se vor mai ști neamurile între ele din cauza dezbinărilor și a răutăților.

Urmele Dumnezeului nostru Iisus Hristos le avem și le vedem și astăzi peste tot pământul. La Ierusalim unde a venit și s-a răstignit, acolo unde a fost îngropat și a înviat, la mormântul Lui în fiecare an de Paști este prezentă LUMINA ÎNVIERII. Cei care au fost acolo au văzut cu ochii lor și chiar mulți dintre păgâni, căci vin și păgânii, și mulți dintre ei se întorc și se botează devenind creștini ortodocși.

Tot urmele existenței lui Dumnezeu sunt și sfintele moaște. Cine n-a auzit câte minuni s-au făcut de Sfântul Calinic de la Cernica, la Sfânta Paraschiva de la Iași, la Sfântul Dimitrie Basarabov de la Patriarhie. Și astăzi lucrează Dumnezeu și face minunile Sale, dar nu prea are cui să le facă, pentru că omenirea a căzut într-o mare înșelăciune de necredință și chiar dacă ar învia în fiecare casă câte un mort să le spună ce au văzut ei pe acolo prin veșnicie, tot nu vor crede. Căci oamenii, cum li se încurcă puțin afacerile, cum cade peste ei o nenorocire, o boală sau orice altă durere sau supărare, nu mai cred în Dumnezeu. Aceasta pentru lipsa de cunoștință adevărată, nu vor să cunoască și nu vor să știe.

Ni se spune în Pildele lui Solomon (27, 22): „Chiar dacă vei pisa în piuliță cu pilgul pe cel nebun, întocmai ca pe boabe, tot nu-l vei despărți de nebulia lui.” Deci nu-l poate convinge nimic. Toate minunile, toate semnele îl lasă rece.

Așa a fost odată un împărat neînțelept care a chemat la el pe toți învățații din împărăția sa și le-a cerut să-L arate și lui pe Dumnezeu, să-i spună cine a fost înaintea lui Dumnezeu și ce face Dumnezeu acum. Le-a dat timp de gândire o săptămână, iar apoi să vină la el și dacă nu vor răspunde la aceste trei întrebări, la toți li se vor tăia capetele.

Mare tulburare a fost peste ei, nu știau ce să facă ce să răspundă împăratului. Trei dintre ei, mai cunoscuți, au plecat triști și îngândurați spre dealurile și pădurile din apropierea orașului lor, și tot mergând ei, întâlnesc pe câmpie un ciobănaș cu sufletul curat, pascăndu-și oițele. L-au întrebat pe acesta dacă îl cunoaște pe Dumnezeu și dacă nu dorește să-i însoțească la curtea palatului pentru a răspunde la câteva întrebări.

Și așa s-a întâmplat, la palat, împăratul l-a întrebat pe ciobănaș: Ești tu capabil să răspunzi la aceste întrebări? Da, împărate, voi răspunde cu ajutorul lui Dumnezeu. Vezi, i-a zis împăratul, că dacă nu-mi dovedești că ști răspunsurile unde-ți stau picioarele acolo îți va sta și capul! Împăratul pentru început îi cere să i-L arate pe Dumnezeu. Acesta îi răspunde: Împărate, nu se poate aici în palat, că Dumnezeu este mare; să ieșim afară ca să ți-L arăt. Ieșind împreună, pe trepte îi spune împăratului: „La privește în sus împărate, privește bine în soare, uită-te bine acolo! Împăratul se uita și nu putea să țină ochii în soare, îi pleca repede în jos. Ciobănașul îi spuse cu glas tare: Privește bine, împărate, în soare, că acolo îl vei vedea. Împăratul îi spuse că nu se poate uita. Atunci ciobănașul îi zise: Păi vezi, împărate, nu poți să privești la lucrul mâinilor Lui, la o jucărie a lui Dumnezeu, atunci cum ai să poți privi cu ochii aceștia muritori, pe Acela care a făcut toate, nu te temi că ai să fi ars?”

Împăratul s-a lămurit pe loc și a trecut la a doua întrebare: „Bine, bine dar atunci să-mi spui cine a fost înaintea lui Dumnezeu? Întrebarea aceasta o pun mulți nebuni și în vremea noastră, să știți. Ciobănașul îi răspunde împăratului: „Te rog, împărate, numără până la zece! Împăratul începu să numere zicând: Unu, doi ... A, nu așa, împărate! Zi-ne, înaintea de unu ce este? Atunci împăratul îi spuse că înaintea de unu nu este nimic. „Așa și cu Dumnezeu împărate, înaintea lui Dumnezeu n-a fost nimic.”

Atunci a treia întrebare: Ia spune tu ce face Dumnezeu acum? Ciobănașul îi răspunde: Dumnezeu lucrează mereu, împărate, și creează mereu. El a creat cerul și pământul, soarele și luna, stelele și mărele, oceanele și tot ceea ce vedem și nu vedem, El dezlănțuie fulgerele și trăsnetele, vânturile, ploile și apele, toate îl ascultă și se cutremură pământul și temelile lui când privește spre ele; El lucrează prin îngerii săi și prin oamenii curați la suflet și aleși de El. Dumnezeu, împărate, și acum, să știți că are grijă ca mânia ta să înțeleagă ca El cu adevărat există!

La toate acestea împăratul a rămas mut și s-a mirat de înțelepciunea unui simplu ciobănaș și s-a smerit și l-a oprit pe ciobănaș ca sfințic la palat.

Iubiți credincioși, cu credința cea adevărată în Dumnezeu și fără rușine de cele sfinte, toate ni se pot descoperi, și împreună cu sfinții vom putea cânta minunatul tropar de la scoaterea Sfintei Cruci în mijlocul bisericii: „Crucii tale ne închinăm Hristoase și Sfântă Învierea Ta, o lăudăm și o mărim!” Amin.

Despre cunoașterea rațională a lui Dumnezeu

Urmare din pagina 1

Îl va încuraja neîndoios să se gândească la realități pe care nu le poate pipăi și vedea. Am avut, din păcate astfel de cazuri printre fizicienii moderni. Dacă nu-i poți lua din mâini jucăria cu știința, măcar să fie economie sau sociologie... Nu uita că rolul tău e să-l zăpăcești de cap” (C.S. Lewis, *Sfaturile unui diavol bătrân...*, pp. 15-16). Chiar dacă aici este vorba doar despre beletristică, valoarea apologetică a operelor lui C.S. Lewis, adresate unei lumi care se îndepărta tot mai mult de Dumnezeu și de Biserică rămâne evidentă.

Despre sfântul și Marele Sinod din Creta, 16-26 iunie 2016

Întrebări și răspunsuri (IX)

49. Care sunt consecințele ruperii comuniunii clericului cu episcopul locului, în afara situației în care sfântul sinod l-ar fi sancționat pe acel ierarh?

Dacă un cleric rupe legătura cu episcopul locului, el rupe legătura cu Biserica întreagă, și atunci toate slujirile lui nu mai sunt slujiri ale Bisericii, ci simple acte rituale pe care Biserica nu le poate recunoaște ca fiind canonice sau valide. Într-o astfel de situație, episcopul eparhial trebuie să delege pe un alt preot să exercite responsabilitatea pastorală, deoarece prin nepomenirea ierarhului la Sfintele slujbe, preotul răzvrătit s-a rupt de comuniunea cu Biserica Ortodoxă.

50. Cum se cuvine să se comporte un creștin ortodox față de cei care îl abordează cu învinuiri nedrepte privind sinodul din Creta?

Să păstreze dreapta învățătură și să rămână în comuniune cu Biserica Ortodoxă, care păstrează adevărul nealterat al învățăturilor primite de la Mântuitorul nostru Iisus Hristos, propovăduite de Sfinții Apostoli, statornicite prin Sinoadele Ecumenice sub inspirația Duhului Sfânt și mărturisite de către Părinții Bisericii. Totodată, creștinul ortodox va cere sfatul duhovnicului care se află în comuniune cu ierarhul său asupra nelămuririlor pe care le are cu privire la hotărârile luate de Sfântul și Marele Sinod din Creta, dar, mai ales, creștinul ortodox va participa la viața Bisericii și va continua să se roage pentru pacea și unitatea acesteia.

51. Cum au fost primite de sinoadele bisericilor locale documentele Sfântului și Marelui Sinod?

În două etape: mai întâi, prin aprobarea lor de către delegațiile prezente la sinod, iar în al doilea rând, prin transmiterea documentelor aprobate către clerul și credincioșii tuturor eparhiilor.

Credincioșii Bisericilor Ortodoxe participante la Sinodul din Creta au primit, în general, bine documentele Sinodului. Au existat și anumiți credincioși care au manifestat reticență față de unele documente ale Sinodului. Însă cei mai mulți dintre aceștia au rămas în comuniunea Bisericii, manifestând încredere în ierarhii și preoții lor. Din păcate, unii au hotărât să ia calea schismei, separându-se de Biserica Ortodoxă.

Desigur, unele documente ale Sinodului din Creta ar putea fi „explicitate, nuanțate sau

dezvoltate de către un viitor Sfânt și Mare Sinod al Bisericii Ortodoxe”, după cum a precizat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în ședința sa de lucru din 28-29 octombrie 2016.

Aceeași atitudine realistă au arătat-o și alte Biserici Ortodoxe locale. De pildă, Biserica Greciei, în Mesaj către popor, arată că „textele constituie obiectul aprofundării și studiului pe mai departe, iar credincioșii sunt îndemnați să nu dea greutate cuvintelor acelora care îi instigă să se depărteze de ea cu scopul de a constitui adunări separate în afara pliomei Bisericii”. De asemenea, Patriarhia Alexandriei, în mesajul său din 16 noiembrie 2016 către credincioși declara: „Sinodul a reprezentat pecetluirea unui drum lung, de mai multe zeci de ani, parcurs prin consultări teologice intense, acorduri și dezacorduri. El a fost viziunea predecesorilor noștri luminați și harismatici, care s-au rugat să ajungă ziua convocării acestuia, însă nu au reușit”.

52. Care este poziția sfintei Chinotite din Muntele Athos față de documentele Sfântului și Marelui Sinod și de ierarhii care au participat?

Amintim că și monahii de la Muntele Athos, ancorați „pe o tradiție îndelungată de mărturisire a credinței ortodoxe, a conștiinței de sine și a ecleziologiei, dar și de sprijinire a încercatei Patriarhii Ecumenice”, prin Comisia specială însărcinată de către Sfânta Chinotită pentru studierea documentelor finale ale Sfântului și Marelui Sinod, s-au pronunțat în privința necesității îmbunătățirii documentelor „pentru a se oferi lumii cuvântul sinodal al Bisericii Ortodoxe curat de elementele care nu sunt mântuitoare, ci împresoară veacul acesta” (<http://basilica.ro/sinodul-din-creta-sfanta-chinotita-tendintele-de-intrepruere-a-pomenirii-ierarhilor-nu-sunt-justificate>).

De asemenea, după Sfântul și Marele Sinod care a aprobat cele șase documente, Sfânta Chinotită a subliniat faptul că „majoritatea episcopilor, chiar și sub forma delegațiilor, au participat la Sfântul și Marele Sinod pentru a confirma conștiința de sine a Bisericii celui Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească, și nu pentru a aproba o linie ecumenistă”, așa cum, pe nedrept, au afirmat unii ulterior.

Sfânta Chinotită, apreciind eforturile ierarhilor depuse la definitivarea documentelor, a

recunoscut „eforturile teologice ale unor episcopi de a elimina concepte și fraze teologice ambigue și de a adăuga propunerile necesare pentru a evita notațiile ecumeniste ale documentelor”.

Aceeași poziție este susținută și în Mesajul Sinaxei

Duble a Sfântului Munte din 17/30 iunie 2017, care reclamă tendințele unor creștini de a se separa de ierarhii lor, pentru motivul că Sinodul din Creta ar fi aprobat documente eretice: „În mod continuu se observă o tulburare mocnită, provocată de cei care se împotrivesc față de hotărârile Sfântului și Marelui Sinod (Creta, 2016). Se propun delimitări și întreruperea pomenirii episcopilor noștri” (<http://basilica.ro/sinodul-din-creta-sfanta-chinotita-nelinistea-si-disperarea-nusunt-justificate>).

Din cele de mai sus, constatăm cu ușurință că problema acurateții teologice și a fidelității față de păstrarea și afirmarea dreptei credințe a preocupat toate Bisericile locale. Acestea au redactat textele, le-au supus aprobării Sinoadelor Bisericilor Autocefale în faza pre-sinodală, iar cu ocazia Sfântului și Marelui Sinod au fost îmbunătățite textele care au generat discuții pentru a răspunde frământărilor și provocărilor lumii contemporane, în duhul doctrinei și tradiției canonice a Bisericii.

În concluzie, putem spune că Sinodul din Creta se înscrie atât în linia învățăturii propovăduite de Sfinții Apostoli și de Sfinții Părinți, cât și în continuarea tuturor Sinoadelor Ortodoxe care au reafirmat dreapta credință a Bisericii lui Hristos, ținând seama și de contextul problemelor multiple ale lumii de azi.

De aceea, chiar și bisericile ortodoxe autocefale care n-au participat la sinodul din Creta au rămas în comuniune euharistică eclezială cu toate bisericile ortodoxe participante la acest sinod.

53. Apel la restabilirea comuniunii eclesiale.

În lumina întrebărilor și răspunsurilor prezentate mai sus, toți cei care, din prea mult zel sau din alte motive, au întrerupt comuniunea cu ierarhul lor canonic sunt chemați, cu dragoste în Hristos, să dobândească, într-o smerenie, pacea iertării și bucuria refacerii comuniunii în Biserica lui Hristos.

(Despre Sfântul și Marele Sinod din Creta, 16-26 iunie 2016
Întrebări și răspunsuri, Editura Basilica, București, 2017)

Temeiuri biblice neotestamentare cu privire la oficierea Sfintelor Taine și ierurgii bisericești

Prot. Dr. Ioan Bude,
Temeiuri biblice neotestamentare cu privire la oficierea Sfintelor Taine și ierurgii bisericești, vol. II – *Mirungerea*, Editurile Învierea și Eurobit, Timișoara, 2017, 144 pag.

Cu mai mult timp în urmă, *Părintele Protopop Dr. Ioan Bude* din Timișoara și-a propus să pună în valoare *Temeiurile biblice neotestamentare cu privire la oficierea Sfintelor Taine și ierurgii bisericești*, începutul făcându-l *Taina Sfântului Botez*, care a văzut lumina tiparului în aceeași editură.

Cel de al doilea volum, de care ne ocupăm în rândurile care urmează, se referă la *Taina Mirungerii*.

Precedat de o *Notă preliminară* (p. 5-9) prezentul studiu este structurat în patru părți după cum urmează:

Partea I: *Considerații generale*: Despre mir în general și despre Sfântul și Marele Mir și Taina Mirungerii, în special (p. 11-17);

Partea a II-a: *Sfintele Evanghelii sinoptice despre Taina Mirungerii* (p. 17-51);

Partea a III-a: *Mirungerea în Evanghelia a IV-a și în Faptele Apostolilor* (p. 51-95);

Partea a IV-a: *Mirungerea în Epistolele pauline, în cele sobornicești, și în Apocalipsă* (p. 97-139).

Privind cuprinsul prezentului volum, remarcăm dintru început că autorul prezintă câteva *considerații generale privind materia Sfintei Taine a Mirungerii*, apoi se fac unele precizări cu privire la acțiunea Sfântului Duh în viața spirituală a credincioșilor, în general; iar în special, se face o *adâncire exegetică a textelor neotestamentare cu referire la Taina Sfântului Mir în viața Bisericii*.

Referitor la originea *Tainei Mirungerii*, autorul arată că acesta rezidă în făgăduința Mântuitorului că va trimite Apostolilor pe Sfântul Duh, fapt care se va împlini la Cinzecieme, când asupra Apostolilor s-a revărsat Duhul Sfânt și se va continua această revărsare asupra tuturor credincioșilor până la sfârșitul veacurilor, după cum ne spune profetul Ioil (3, 1-2; Fapte 2, 16-21).

Autorul precizează, apoi, că potrivit mărturiei apostolice păstrată în cărțile Noului Testament, Sfântul Duh este prezent în viața oamenilor, pregătindu-i mai întâi pentru primirea harului răscum-părător și regenerator al naturii omului prin Taina Botezului, urmată de acțiunea sfințitoare ce conduce la desăvârșirea firii prin îmbrăcarea în Hristos (Gal. 3, 27), ca o experiență conștientă, liberă, activă și personală, specifică vieții duhovnicești a fiecărui credincios când se împărtășește de roada Duhului (Gal. 5, 22). În același timp, Duhul este prezent și în viața comunitară a credincioșilor, activând unitatea în credință, mărturisire și acțiune, împlinind în cele mai variate

forme nevoile și misiunea specifică Bisericii în lume.

Referitor la Taina Mirungerii, autorul mai precizează că *oricare ar fi numirile ei* (punerea mâinilor, ungere, pecetluire, arvună a Duhului, întărire), *ea este una și aceeași Sfântă Taină, inseparabilă de Taina Botezului și existentă în practica apostolică încă de la începutul Bisericii*.

Apostolii împărtășeau celor botezați Taina Mirungerii sub două forme: mai întâi prin *punerea mâinilor*, cum a fost cazul creștinilor din Samaria, botezați de către diaconul Filip, peste care Apostolii Petru și Ioan „punându-și mâinile luau Duh Sfânt” (Fapte 8, 15-17). În același timp, Apostolii aplicau Taina și prin ungerea cu Sfântul Mir, după cum rezultă din textele scripturistice: „Iar Cel ce ne întărește pe noi împreună cu voi, în Hristos, și ne-a uns pe noi este Dumnezeu, Care ne-a și pecetluit pe noi și a dat arvuna Duhului în inimile noastre...” (II Corinteni 1, 21-22); „Și voi aveți ungere de la Cel Sfânt...” (I Ioan 2, 20), iar „ungerea pe care ați luat-o de la El rămâne în voi și nu aveți trebuință să vă învețe cineva, ci precum ungerea Lui vă învață despre toate, și este adevărată și nu este minciună, rămâneți în El așa cum v-a învățat” (I Ioan 2, 27), spune Sfântul Apostol Ioan.

Mai târziu, în aplicarea Tainei Mirungerii, datorită înmulțirii numărului celor care primiseră Botezul în localități îndepărtate, încât Apostolii nu s-au putut deplasa pretutindenea, s-a renunțat la practica punerii mâinilor, generalizându-se practica ungerii cu Sfântul Mir. Din textele scripturistice prezentate în volumul de față rezultă că întreaga operă specifică Duhului Sfânt – Dumnezeu, de zămislire a vieții pe pământ, de sfințire a întregii creații, de pregătire a omenirii în vederea primirii lui Mesia, precum și participarea perihoretică și voluntară a Sfântului Duh la toate celelalte persoane ale Sfintei Treimi, constituie în istoria mântuirii o dumnezeiască și infinită Mirungere, cu o la fel de dumnezeiască putere de continuitate în Biserică și în lume, până la sfârșitul veacurilor.

Privind Mirungerea ca lucrare a Duhului Sfânt, autorul o identifică în opera de mântuire a lumii, arătând că Fiul lui Dumnezeu acceptă și cu bucurie confirmă propria Lui ungere ca Mesia din partea „Duhului Domnului” (Luca 4, 18-19). Apoi, la „plinirea vremii”, Sfântul Duh își va pogori harul Său peste Sfânta Fecioară Maria, încât și asupra ei se va săvârși o dumnezeiască Mirungere.

Din prezentul studiu reținem atât *elementele comune scrierilor neotestamentare privind Mirungerea*, cât și precizările specifice fiecărei cărți.

Privind primul aspect, cel al elementelor comune, reținem că toți Sfinții Evangheliști redau în mod unitar Teofania și Mirungerea de la Iordan, și doar sinopticii pe cea de pe Tabor,

notificând că Duhul Sfânt în chipul porumbelului ceresc (la Iordan) și al norului luminos (pe Tabor), împreună cu glasul mărturisitor al Tatălui, îl arată faptic lumii, și într-un caz, și în altul, pe însuși Mântuitorul ei: la Iordan fiind vorba de începutul activității mesianice, iar pe Tabor, încheierea ei.

De asemenea, toți evangheliștii, precum și toți autorii neotestamentari au evidențiat idea că nu botezul lui Ioan, ci noul Botez, cel cu „Duh Sfânt și cu foc” întemeiat de Mesia ca cea dintâi Sfântă Taină, împreună cu Mirungerea și cu celelalte Sfinte Taine, asigură mântuirea credincioșilor în Biserică.

După aceste câteva precizări generale pe care le sugerează prezentul studiu, considerăm potrivit să extragem din cuprinsul specific ideatic pe care îl aduce fiecare autor neotestamentar cu privire la prezența și lucrarea Duhului Sfânt în viața Bisericii și mai ales în Taina Mirungerii.

Sfântul Apostol și Evanghelist Matei, adresându-se unei anumite comunități, se referă în mod special la împărăția lui Dumnezeu, întemeiată pe lucrarea Duhului Sfânt, pe care El o va crește, o va dezvolta și o va desăvârși. Altfel spus, având ca temă dominantă „Împărăția lui Dumnezeu” (pomenită de 51 de ori), totul se desfășoară între „deja” și „nu încă”. Etapa pământescă a împărăției cerești o constituie comunitatea tuturor creștinilor – Biserică. Dar nu e desăvârșită acum și aici pe pământ, ci doar „atunci”, adică la sfârșitul veacurilor. Sfântul Matei arată, apoi, că Sfântul Duh este prezent atât la începutul activității lui Iisus, cât și la încheierea ei.

Privind natura umană a Fiului lui Dumnezeu, Duhul exercită ungerea asupra lui Iisus, începând cu botezul de la Iordan, iar prin conlucrarea cu Duhul Sfânt, trupul lui Iisus se îndumnezeiește. Această conlucrare are caracter de reciprocitate în sens că Duhul a pregătit, prin prooroci și prin revelația Vechiului Testament, venirea lui Iisus, iar pe de altă parte, Hristos pregătește venirea Duhului Sfânt spre împlinirea, sfințirea și continuarea activității Sale în lume.

Sfântul Evanghelist Marcu se referă la „Evanghelia lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu”, urmând ca în tot ce va relata să demonstreze că Iisus Hristos

este Fiul lui Dumnezeu; El este Mesia, Fiul lui Dumnezeu. Iar în textul din 9, 49-50, are o exprimare originală în legătură cu Sfintele Taine ale Botezului și ale Mirungerii: „Căci fiecare om va fi sărat cu foc, după cum orice jertfă va fi sărată cu sare. Bună este sarea... Aveți sare în voi și trăiți în pace unii cu alții”. Jertfa de aici este „pârgha umană”, adică pruncii botezați, iar „sarea” care dă gust și valoare „jertfelor vii” (Romani 12,1), este focul Duhului Sfânt din Sfânta Taină a Mirungerii.

Din Evanghelia după Luca și din Faptele Apostolilor răzbate dinamic prezența a Duhului Sfânt și o spontaneitate a harului Său, manifestată în cele mai diverse situații: fie prin crearea unei atmosfere generale de bucurie sfântă, fie printr-o minunată stare de „umplere” sau de maximă înduhovnicire personală (de proorocie) a acelora asupra cărora El lucrează, fie prin „pogorârea peste” sau prin „umbrirea” unor personalități biblice ce vor avea un rol deosebit în istoria mântuirii; sau pur și simplu prin „căderea” Lui inopinată, fie peste Sfinții Apostoli, fie peste vreun grup mai extins sau mai restrâns de persoane.

Descrierea pogorării Sfântului Duh constituie o temă specifică lukanică de maximă importanță pentru viața și istoria Bisericii creștine. Duhul Sfânt va lucra prin Sfintele Taine și Ierurgii, călăuzind și sfințind Biserică și toată creația în mod neîntrerupt, orientând-o spre marea întâlnire a celei de a doua venire a lui Hristos, spre Parusie.

În scrierile *Sfântului Evanghelist Ioan* toate cuvintele de învățătură ale lui Iisus Hristos „sunt Duh și viață” (Ioan 6,68). În Prologul Evangheliei ne este prezentată Sfânta Treime în definiții teologice specifice limbajului iohanic: Tatăl este Dumnezeu, Fiul este Logosul, iar Duhul Sfânt este Viață, Lumină, Adevăr. Într-o altă definiție teologică, de pildă, cuvântul „viață” este preezent de 36 de ori, cu sensul exclusiv de viață autentică, în Duh, adică în Dumnezeu. Iar expresia: „le-a dat putere să se facă fii ai lui Dumnezeu” (1,12) îi definește pe toți cei botezați, care prin Mirungere au dobândit și calitatea de „fii ai lui Dumnezeu”.

În Evanghelia după Ioan, Botezul și Mirungerea includ trei tipuri de „nașteri”: „nașterea de sus”, „nașterea din apă și din Duh” și „născut din Duh”, ceea ce înseamnă că apa și Duhul nu și vor înceta niciodată lucrarea în Biserică lui Hristos. La aceasta se mai adaugă și mărturia „sângelui” (I Ioan 5,6-8), ca element definitoriu al Euharistiei.

Pe de altă parte, *epistola I Ioan* ne oferă un prețios indiciu documentar, și anume că încă de la sfârșitul veacului apostolic (anii 96-100), Taina Mirungerii nu se mai efectua prin „punerea mâinilor”, ci prin ungerea efectivă cu Sfântul Mir.

Privind *Mirungerea din Apocalipsă*, pe lângă cei „o sută

patruzeci și patru de mii de pecetluiți din toate semințiile lui Israel...” (7, 3-4 și 9,4), care sunt „miruiții” Vechiului Testament, sunt pomeniți și „neofiții” (luminații, miruiții) Noului Testament: „mulțime multă, pe care nimeni nu putea să o numere, din toate neamurile și semințiile și limbile...” adică martirii și creștinii (sau cei botezați cu botezul sângelui), care „și-au spălat veșmintele lor și le-au făcut albe în sângele Mielului...” (7, 9, 14). Ei sunt „biruatorii”, cei înscrși în Cartea Vieții și care se vor adăpa „din izvorul apei vieții” (20,12; 21,6) „ca să aibă stăpânire peste Pomul vieții și prin porți să intre în Cetate” (22,14).

În sfârșit, cel mai expresiv dintre toți autorii neotestamentari este *Sfântul Apostol Pavel*.

Mai mult ca în celelalte cărți ale Noului Testament, în epistolele către Romani și Galateni, Duhul Sfânt și Taina Mirungerii constituie atât sursa, cât și mărturia înfierii noastre de către Dumnezeu. Duhul Sfânt al Mirungerii locuiește faptic în fiecare creștin (Romani, 8, 9-10). Murind și înviind în Hristos, prin Botez, el devine o făptură nouă, iar prin Mirungere ajunge să fie „templu al Duhului Sfânt”.

Sfântul Apostol Pavel corelează organic și funcțional Taina Sfântului Botez cu cea a Mirungerii, când spune: „Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat” (Gal. 3,27). „Pecetea darului Duhului Sfânt” este momentul în care făptura cea nouă regenerată prin Botez devine locaș al Duhului, intrând în procesul de hristoformizare, când Duhul exercită în interiorul ființei umane, deopotrivă „trup și suflet”, o acțiune de transformare, prin participarea Sa activă și directă, menită să realizeze viața lui Hristos în Trupul Său care este Biserică. Astfel, cei botezați și miruiți sunt „o singură pâine”, alcătuind Biserică lui Hristos, ca organism viu, creator de viață duhovnicească prin cultivarea „roadei Duhului” (Gal. 5, 22-26) ca viețuire în Hristos și în comuniune frățească.

După cum vedem, textele neotestamentare, judicios alese și interpretate după regulile unei exegeze corecte, oferă autoritatea deplină cuvântului lui Dumnezeu, ca revelație și inspirație divină și, în același timp, ca normă de credință „dată odată și pentru totdeauna Bisericii” (Iuda 1,12). Astfel, prezentul volum, realizat într-o expunere clară, fluentă și concisă, rămâne un studiu de referință pentru cercetătorii în domeniul studiului Noului Testament, iar pentru cei chemați să propovăduiască și să transmită învățătura creștină, preoți și profesori de religie, se oferă ca un instrument de lucru folositor, precum de folos este și credincioșilor dornici să cunoască și să trăiască conform învățăturii Bisericii.

Pr. Sorin Cosma

ȘTIRI

Slujire Arhierescă și parastas în Parohia Arad-Grădiște I

În cea de-a II-a duminică din Postul Mare (a Sfântului Ierarh Grigorie Palama), Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a slujit Sfânta Liturghie arhierescă în biserica cu hramul „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, din cartierul arădean Grădiște, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte: Pr. paroh Mihai-Octavian Blaj, consilier economic la Centrul eparhial și paroh, Pr. Iosif Toma (Sfatul Frățesc al Oastei Domnului – Sibiu), Ierom. Pimen Lupu (Certege – Jud Alba), pr. Ionel Marini (Teiuș), Pr. pensionar Gorea Teodor, arhid. Tiberiu Ardelean – inspector eparhial și diac. Călin Teuca.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „O pagină de istorie bisericească” sau viața și învățăturile Sfântului Grigorie Palama, în legătura citirilor scripturistice ale duminicii (Evrei 1 și 7; Marcu 2 și Ioan 10), vorbind despre harul necreat și lucrarea dumnezeiască a creației, providenței și sfințirii, sau Biserica și lumea spre unitate și mântuire, totul în lumina teologiei veacului al XIV-lea, în care a trăit sfântul pomenit, consolidând prin întreaga sa activitate Ortodoxia mărturisită în Duminica întâia a Postului Mare, în fața învățăturilor contrare Sinoadelor Ecumenice și a celor care au temeluit adevărul de credință. Totodată, Chiriarhul a subliniat că Oastea Domnului, cu activitatea în cadrul Bisericii, este chemată să dovedească permanent râvna tuturor pentru păstrarea tradițională a dreptei învățături și a trăirii pilduitoare lăsată de Sfinții Părinți.

După Sfânta Liturghie, Chiriarhul arădean a săvârșit slujba de parastas pentru fostul președinte al Oastei Domnului – Moise Velescu – de la a cărui trecere la cele veșnice s-au scurs 10 ani. Au fost pomeniți cu aceasta ocazie și ceilalți înaintași ai Oastei vrednici de pomenire.

În după-amiaza zilei, în biserica parohială Grădiște I, începând cu orele 15.00, părinții și frații Oastei Domnului s-au întâlnit pentru adunarea comemorativă dedicată înaintașului arădean, adunare la care a participat și IPS Timotei. Cu acest prilej, Înaltpreasfinția Sa a adresat participanților un cuvânt de evocare a personalității fostului președinte al Sfatului Frățesc, Moise Velescu, pe marginea unui fragment dintr-o lucrare a sa privind datoria fiecărui membru al Oastei Domnului de a urma calea adevăratei credințe și purtări creștine.

Alături de credincioși din județul nostru au participat la acest eveniment și din alte părți ale țării (Sibiu, Deva, Alba, Iași, Teiuș, Cluj, Galați, Timișoara, Suceava, Piatra Neamț).

Cantina socială „Sfântul Ierarh Nicolae” la 11 ani de activitate neîntreruptă

Marti, 6 martie 2018, Cantina socială „Sfântul Ierarh Nicolae” a sărbătorit 11 ani de la înființare. Cu prilejul acestui eveniment, părintele Gabriel Mariș consilier social al Arhiepiscopiei, a săvârșit cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Timotei Arhiepiscop al Aradului o slujbă de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile primite până acum la cantină. La slujbă a participat și părintele Aurel Jigovan slujitor la centrul pentru vârstnici și bineînțeles beneficiarii cantinei sociale.

Cantina socială a luat ființă în urma unei trebuințe manifestate în rândul persoanelor fără nici un venit sau cu venituri reduse, a vârstnicilor singuri sau a familiilor cu mulți copii și fără posibilitate de întreținere și care, zi de zi solicitau sprijin pentru o pâine și alimente. La îndemnul Chiriarhului, prin osteneala Precucernicului părinte Mircea Bupte consilier social în acea vreme, prin bunăvoința credincioșilor arădeni, a societăților specializate în produse sanitare, cu implicarea celor instruiți, la 27 februarie 2007 se săvârșeau slujba sfințirii și darea în folosință spre folos obștesc a obiectivului social așezat sub purtarea de grijă a Sfântului Ierarh Nicolae. Tot în acel moment a fost dat în folosință și Centrul de zi pentru copii „Nașterea Maicii Domnului”, un centru social care funcționează neîntrerupt de atunci.

În toată această perioadă s-a văzut și s-a simțit cu prisosință ajutorul ocrotitorului acestui așezământ Sfântul Ierarh Nicolae. În acest răstimp, pentru lucrarea săvârșită în slujba semenilor, mai multe familii și societăți, oameni darnici și brutării pun mână de la mână și sprijină efortul Arhiepiscopiei Aradului de a asigura hrana caldă în fiecare zi de luni până vineri, pentru cei aproape 100 de beneficiari cât are în acest moment cantina.

Într-un mod cu totul deosebit amintim aici și Programul „Masa Bucuriei” al Patriarhiei Române încheiat cu Selgros Cash & Cary, în care este inclusă și Cantina Socială Sfântul Nicolae. O mângâiere se aduce beneficiarilor și la săvârșirea Slujbelor de panhidă pentru cei răposați ridicate la cantină, de credincioșii care vor să dăruiască de pomană celor nevoiași și lipsiți de ajutor.

„Laceas aniversar, mulțumim tuturor binefăcătorilor, ostenitorilor și donatorilor acestei cantine sociale pentru bunătatea și dărnicia cu care ne-au înconjurat și susținut, rugând pe Bunul Dumnezeu să îi răsplătească cu alese daruri cerești” – a menționat părintele consilier.

Etapa județeană a Olimpiadei de Religie Ortodoxă, Ediția 2018

Sâmbătă, 3 martie 2018, s-a desfășurat etapa județeană a Olimpiadei de Religie Ortodoxă pentru clasele a VII-a – a XII-a, a Olimpiadei de Religie pentru Seminariile și Liceele Teologice Ortodoxe din România (clasele a

IX-a – a XII-a), precum și a concursului „Lăsați copiii să vină la Mine!” (clasele a V-a – a VI-a), gazda evenimentului fiind și în acest an Seminarul Teologic Ortodox din Arad.

Cei peste 200 de candidați au avut parte atât de emoțiile benefice ale unui concurs școlar, cât și de bucuria întâlnirii cu ierarhul Arhiepiscopiei Aradului, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop dr. Timotei Sevcicu. În cuvântul Său, transmițând și binecuvântarea membrilor Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfinția Sa a binecuvântat elevii participanți și dascălimea care i-a pregătit și care i-a însoțit la eveniment, subliniind faptul că această ediție a Olimpiadei se desfășoară în anul centenar al Marii Uniri, iar Aradul a avut un rol de frunte în plămădirea idealului național, rol de frunte pe care Înaltpreasfinția Sa îl dorește și elevilor participanți în această competiție. În prezența Precucernicului părinte arhidiacon Tiberiu Ardelean, inspector bisericesc al eparhiei, a Precucernicului părinte arhidiacon Florin Sirca, inspector de specialitate la Inspectoratul Școlar al Județului Arad, a Precucernicului părinte prof. Pompiliu Gavra, directorul Seminarului arădean, a altor profesori, elevi și părinți ai acestora, momentul inaugural a deschis astfel duhovnicește întreaga zi.

Elevii care obțin locul I, la fiecare nivel de clasă, cu media minimă 9,00, se vor califica la etapa națională care va avea loc anul acesta la Iași (clasele VII-XII), respectiv la Baia Mare (pentru elevii seminariști).

Prezentare de monografie în Parohia Sânmartin

Duminica a doua din Postul Mare, 4 martie 2018, a oferit credincioșilor din Parohia Ortodoxă Română Sânmartin, Protopopiatul Arad, un moment aparte. După săvârșirea Sfintei Liturghii, cei prezenți în sfânta biserică au parcurs câteva file de istorie prin prezentarea cărții: *Așezare rurală între context și dogmă. Sânmartin* – scrisă de preotul paroh Cristian Prună.

Apărută cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului, cartea este consacrată vieții bisericești din Sânmartin și este o lucrare menită să statornicească și să întărească identitatea spirituală dar și de neam și de limbă, a locuitorilor din aceste ținuturi ca parte integrantă a vieții cotidiene. Este dedicată tuturor locuitorilor din Sânmartin „celor din trecut, din prezent și din viitor”.

Coordonatorul editorial al lucrării, profesoara Geanina Iovănescu și coordonatorul științific, Pr. lect. dr. Cosmin Panțuru de la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din Timișoara, au făcut câteva considerații pe marginea cărții care sunt inserate în cuprinsul acesteia.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.